Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
управління та адміністрування

Завідувач кафедри _____Світлана ОСИПЕНКО
протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Назва освітнього компонента *(обов'язковий /вибірковий)*	Комунікативний менеджмент *Обов'язковий*
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітня програма	ОПП «Менеджмент підприємств і організацій»
Рік викладання	2025-2026
Семестр	8 семестр
Викладач	Захарова Наталя Юріївна, кандидат економічних наук, доцент
Профайл викладача	https://fim.mdpu.org.ua/zaharova-natalya-yuriyivna/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380675978291 Zaxarova_Natalya@mspu.edu.ua Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Viber, Telegram, e-mail
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6204

технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького	

Анотація до освітнього компонента

Вивчення ОК «Комунікативний менеджмент» спрямовано на формування у здобувачів вищої освіти системи знань та комплексного уявлення про сутність комунікативного менеджменту, його значення як одного з інноваційних видів управлінської діяльності з вивчення, проектування, формування та розвитку комунікативних систем організації, особистості з метою підвищення ефективності управління підприємством в сучасних умовах.

Навчальний матеріал ОК «Комунікативний менеджмент» викладається у 9 темах, які розкривають сутність основних складових курсу.

ОК «Комунікативний менеджмент» спрямована на формування фахових компетенцій щодо прийняття оптимальних управлінських рішень на основі розвитку комунікаційних навичок і формування комунікаційних систем організації.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів базових знань та навичок здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації, засвоєння основ менеджменту за допомогою комунікаційних моделей, інструментів, технологій тощо.

Основним завданням є засвоєння здобувачами сутності й особливостей комунікативного менеджменту; закладення основ теоретико-методичних аспектів та навичок застосування прийомів та методів комунікаційних технологій, розробки комунікаційних планів, створення системи комунікаційного управління та забезпечення її ефективного функціонування і розвитку організації у динамічному ринковому середовищі.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу

ЗК8.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (СК)

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв’язки між ними.

СК5.Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК8.Здатність планувати діяльність організації та управляти часом

СК11.Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК15.Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гідна праця та економічне зростання, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання

Р9.Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи
Р10.Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
Р11.Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
Р15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Управління знаннями
7. Робота в режимі невизначеності
8. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	**Лекція**	**Семінарське заняття**	**Самостійна робота**	**Практика**	**Загальна кількість годин**
Кількість годин ***Денна форма***	**26**	**26**	**98**	**-**	**150/5 кр.**
Кількість годин ***Заочна форма***	**18**	**20**	**112**	**-**	**150/5 кр.**

Підсумковий контроль – екзамен

Політика освітнього компонента

Під час занять заохочується активна участь здобувачів у виконанні практико-орієнтованих завдань, що забезпечує створення умов для формування практичних умінь і навичок у сфері економічного аналізу. Освітній процес вибудовується на засадах студентоцентрованого підходу. Оцінювання результатів навчання здійснюється з урахуванням пізнавальної активності, креативності та рівня глибини опанування матеріалу.

У процесі засвоєння курсу обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності. Роботи повинні відображати оригінальні дослідження, розрахунки або авторські висновки здобувачів. Недотримання вимог академічної доброчесності може проявлятися у відсутності належних посилань на використані джерела, фабрикуванні чи підробці матеріалів, списуванні (зокрема із застосуванням мобільних пристроїв), а також у втручанні в результати роботи інших студентів. Виявлення таких порушень є підставою для незарахування роботи викладачем. У випадках виявлення плагіату здобувач зобов'язаний повторно виконати відповідне завдання.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

Обсяг освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ЗОЧНА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
БЛОК 1. ВСТУП ДО КОМУНІКАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ. КОМУНІКАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК БІЗНЕС-ПРОЦЕС									
Тема 1. Теоретичні та методологічні засади комунікативного менеджменту	4	2	8	14	2	2	10	14	1, 2, 4, 7, 12,13
Тема 2. Типологічні моделі комунікативного менеджменту	2	2	10	14	2	2	10	14	3, 4, 5, 6, 10
Тема 3. Канали, засоби та бар'єри комунікацій у менеджменті	2	2	10	14	2	2	10	14	1-7, 8, 11
Тема 4. Особливості управління комунікаціями на різних рівнях організаційного середовища	2	2	10	14	2	2	10	14	1,4,8,9
Тема 5. Інтернет як засіб бізнес-комунікації	4	4	10	18	2	2	14	18	2,3, 6, 9, 13, 16
БЛОК 2. СИСТЕМА ВНУТРІШНІХ І ЗОВНІШНІХ КОМУНІКАЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ									

Тема 6. Сфери застосування комунікативного менеджменту у конкретних умовах	2	2	10	14	2	2	10	14	1, 3, 5, 14
Тема 7. Особливості формування внутрішніх комунікативних систем	2	4	10	16	2	2	12	16	2, 5, 8, 11
Тема 8. Управління зовнішніми системами комунікацій	2	4	10	16	2	2	12	16	1-7, 15
Тема 9. Забезпечення ефективних комунікацій в організаціях	4	2	10	16	2	2	12	16	1,3, 6, 8, 9
Тема 10. Комунікативний аспект спілкування	2	2	10	14	-	2	12	14	1, 4, 7, 11,12, 15, 16
Усього	26	26	98	150	18	20	112	150	

Програма освітнього компонента

БЛОК 1. ВСТУП ДО КОМУНІКАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ. КОМУНІКАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК БІЗНЕС-ПРОЦЕС

ТЕМА 1. Теоретичні основи комунікативного менеджменту

Сутність комунікацій. Ігрова модель комунікацій. Футурологічний підхід до комунікації. Екзістенціальна модель комунікацій. Комунікативна діяльність та її форми. Комунікативний менеджмент. Технології комунікативного менеджменту. Інформаційно-комунікативні аспекти основ-них сфер менеджменту. Роль комунікативного менеджменту. Функції комунікативного менеджменту. Об‘єкти і суб‘єкти комунікативного менеджменту.

ТЕМА 2. Типологічні моделі комунікативного менеджменту

Технології управління комунікаціями. Концепція пропаганди. Вплив пропаганди на аудиторію. Концепція Г. Лассуелла.

Теорія PR по Айві Лі. PR по Бернайсу, С. Блеку. Моделі управління громадськістю Дж. Груніга. Суспільно-значима інформація. Двостороння асиметрія. Двостороння симетрія.

Ситуаційна модель управління комунікаціями.

ТЕМА 3. Канали, засоби та бар’єри комунікацій у менеджменті.

Комунікативний процес. Організаційні структури та комунікативна поведінка персоналу. Формальні та неформальні комунікації. Горизонтальні комунікації. Діагональні комунікації.

Типи комунікаційних ланцюгів, які використовуються в неформальних комунікаціях. Канали та засоби комунікації. Методи поширення інформації про діяльність організацій.

Зміст, характер та спрямованість комунікацій в організаціях. Аналіз ефективності каналів комунікації. Аналіз комунікативних мереж. Аналіз комунікативних ролей. Умови та фактори, що сприяють ефективній комунікації. Комунікативні бар'єри. Семантичні бар'єри.

ТЕМА 4. Особливості управління комунікаціями на різних рівнях організаційного середовища

Організаційні комунікації. Елементи комунікаційної структури організації. Зовнішні і внутрішні комунікації, їх класифікація. Горизонтальні комунікації: різновиди. Спадні і висхідні комунікації.
Комунікаційні мережі. Мережа формального і неформального спілкування. Платки і чутки. Критерії оцінки комунікативної структури.

ТЕМА 5. Інтернет як засіб бізнес-комунікації

Інтернет як засіб бізнес-комунікації. Організація корпоративних комунікацій у мережі Інтернет. Елементи комунікацій. Корпоративний сайт: основні завдання, проблеми і правила створення. Новини на сайті. Недоліки сайтів підприємств Ук-раїни. Корпоративний блог. Проблеми створення іміджу організацій.

Правила безпеки комунікацій в Інтернеті.

БЛОК 2. СИСТЕМА ВНУТРІШНІХ І ЗОВНІШНІХ КОМУНІКАЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

ТЕМА 6. Сфери застосування комунікативного менеджменту у конкретних умовах

Одностороння комунікація. Одностороння масова комунікація. Двостороння асиметрична комунікація. Двостороння симетрична модель. Примус. Переконання. Маніпуляція.
Сутність, технології HR. Фассилітатор. Асоціальні організації. PR-менеджмент. Побудова зав'язків з контрагентами. Комунікація з фінансовими установами. Комунікації з державою. Комунікації в політиці. Зв'язки із центрами прийняття розв'язків – GR.

ТЕМА 7. Особливості формування внутрішніх комунікативних систем

Внутрішні комунікації. Види внутрішніх комунікацій. Міжособистісні кому-нікації. Комунікативна компетентність. Складові комунікативної компетентності. Аналіз процесу спілкування. Репродуктивне або стандартизоване спілкування. Ефективне спілкування.
Формування ефективного стилю діяльності, етика службових відносин інфо-рмаційного менеджера.

ТЕМА 8. Управління зовнішніми системами комунікацій

Зовнішнє середовище. Цільова аудиторія. Клієнти і партнери організації. Комунікативний менеджмент лояльності клієнтів (Cliente Relations) та брендінга. Комунікативний менеджмент та управління інтегрованими та маркетинговими ко-мунікаціями, бренд-комунікаціями, рекламними комунікаціями, PR-комунікаціями. Комунальні та екологічні зв'язки. Публічні комунікації: моделі, стратегії, технології.

Комунікаційна політика. Інструменти Public Relations. Західні технології Public Relations. Вітчизняний досвід.

Правила і норми проведення ділових зустрічей. Особливості домовленості про ділову зустріч. Організація ділових прийомів.

ТЕМА 9. Забезпечення ефективних комунікацій в організаціях

Основні елементи забезпечення ефективних комунікацій: джерело, повідомлення, аудиторія, канали комунікацій.

Методи вдосконалення міжособистісних і організаційних комунікацій. Планування процесу комунікації. Фактори, що впливають на поширення інформації про функціонування та досягнення організації. Аналіз управлінської ситуації. Створення і передача повідомлення. Розвиток технічної бази комунікацій. Новітні технології в управлінні організацією. Комунікаційна мережа.

ТЕМА 10. Комунікативний аспект спілкування. Діловий етикет

Міжособистісне спілкування. Ключові аспекти міжособистісного спілкування. Функції ділового спілкування. Види спілкування. Форми ділового спілкування. Стилі спілкування. Типи співрозмовників та правила взаємодії із ними. Способи маніпулювання. Методи захисту від маніпулювання. Етика та етикет службових взаємовідносин. Методи аргументування. Види зауважень. Показники ефективності управлінської діяльності керівника.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Сформувати стратегічні орієнтири, оперативні цілі, завдання розвитку комунікативного менеджменту і окреслити кроки щодо їх досягнення на базі обраного підприємства
2	Написати есе з індивідуальною позицією автора за будь-якою темою курсу
3	Підготувати проєкти/відео-презентації з актуальних проблем комунікативного менеджменту та захистити їх (5 балів за 1 проєкт/відеопрезентацію).
4	За обраною темою згідно до питань, винесених на самостійне опрацювання, розробити схеми або таблиці, що розкривають їх сутність

Схема курсу (теми для самостійного опрацювання)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Теоретичні основи комунікативного менеджменту	Поняття інформації, її суть та значення в процесі менеджменту. Класифікація інформації, що використовується в управлінні. Вимоги до інформації. Особливості використання інформації на верхньому, середньому, низовому рівнях менеджменту. Стратегія комунікативного менеджменту: поняття, складові та цілі.
Типологічні моделі комунікативного менеджменту	Цільова аудиторія: сутність, поняття та типологія. Громадськість та її групи. Моделі комунікацій. Особливості формування сучасної моделі комунікаційного менеджменту в Україні Історія розвитку менеджменту комунікацій

Канали, засоби та бар'єри комунікацій у менеджменті	Комунікативний акт Форми мідікомунікацій Схеми комунікацій Механізми комунікативного впливу в кризових ситуаціях. Причини бар'єрів комунікацій
Особливості управління комунікаціями на різних рівнях організаційного середовища	Ситуативні змінні невербальної комунікації, проксеміка Психологічний вплив в комунікаційному менеджменті організації Мотивація діяльності працівників. Планування процесу комунікації.
Інтернет як засіб бізнес-комунікації	Комунікативна компетентність керівника організації. Безпека віддаленої роботи бізнесу Реклама в процесі формування громадської думки. Особливості створення сайтів відомих компаній. Корпоративний блог
Сфери застосування комунікативного менеджменту у конкретних умовах	Етика письмових комунікацій Стилі поведінки під час розв'язання конфліктів Комунікативна служба та її призначення. Алгоритм проведення комерційних переговорів.
Особливості формування внутрішніх комунікативних систем	Спічрайтинг Діалог і дискусія як найбільш загальна форма ділових комунікацій Етичні кодекси організацій. Охарактеризувати способи впливу переконання та навіювання
Управління зовнішніми системами комунікацій	Міфи ділової комунікації. Пресконференція: особливості проведення
Забезпечення ефективних комунікацій в організаціях	Групи технічних засобів управління. Створення автоматизованих робочих місць (АРМ) керівника підприємства та різних категорій спеціалістів.
Комунікативний аспект спілкування. Діловий етикет	Гуманістична спрямованість етики спілкування та її значення Основні принципи етикету в спілкуванні з людьми з інвалідністю

	Типи особистостей залежно від того, як вони ставляться до моральних цінностей, а отже, до спілкування та його культури Основні методи аргументування

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, проблемний виклад, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів	**Поточний:** усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, практичний контроль (практико-орієнтовані завдання), захист презентацій, самоконтроль **Підсумковий** контроль: письмовий екзамен.
Р11.Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації	пояснення, спостереження і аналіз випадків, демонстрація, навчальні дискусії, аналітичний метод, частково-пошуковий метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів	**Поточний** контроль: тестовий контроль, практичний контроль (практико-орієнтовані завдання), підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль **Підсумковий** контроль: письмовий екзамен.
Р11.Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, проблемний виклад, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів	**Поточний:** усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, практичний контроль (практико-орієнтовані завдання), захист презентацій, самоконтроль **Підсумковий** контроль: письмовий екзамен.

Р15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.	пояснення, спостереження і аналіз випадків, демонстрація, навчальні дискусії, аналітичний метод, частково-пошуковий метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів	**Поточний** контроль: тестовий контроль, практичний контроль (практико-орієнтовані завдання), підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль **Підсумковий** контроль: письмовий екзамен.

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/ та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

. Загальний бал (ЗБ ОК) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань (залік (З)/екзамен (Е).

	Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента		
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають		Частина 1. Вступ до комунікативного менеджменту. Комунікативний менеджмент як бізнес-процес	Частина 2. Система внутрішніх і зовнішніх комунікацій організації
	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):		
	Аналіз ситуації та прийняття рішень щодо здійснення комунікацій у різних сферах діяльності організації	5	5

	Формування навичок командної роботи і взаємодії в процесі розв'язання практико-орієнтованих завдань	5	5
	Складання і розв'язання ситуаційних вправ в групі, вирішення проблемних завдань	5	5
	Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):		
	Сформувати стратегічні орієнтири, оперативні цілі, завдання розвитку комунікативного менеджменту і окреслити кроки щодо їх досягнення на базі обраного підприємства	10	
	Написати есе з індивідуальною позицією автора за будь-якою темою курсу	10	
	Підготувати проєкти/відео-презентації з актуальних проблем комунікативного менеджменту та захистити їх (5 балів за 1 проєкт/відеопрезентацію).	5	
	За обраною темою згідно до питань, винесених на самостійне опрацювання, розробити схеми або таблиці, що розкривають їх сутність	5	
	Підсумковий контроль: екзамен (максимальний бал – 40)	40	
	Загальний бал (максимальний бал – 100)	100	

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Проєкти/відео-презентації з актуальних проблем комунікативного менеджменту, розробка схем і таблиць	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті,

	– 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (ситуаційні завдання, ідентифікація і вирішення проблем тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента знаходити, збирати та аналізувати інформацію, розраховувати показники для обґрунтування управлінських рішень. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня
Самостійна робота практичного спрямування (орієнтири розвитку комунікативного менеджменту), написання есе	10 балів: – 9-10 балів – завдання виконане самостійно, добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню, розраховує показники для обґрунтування управлінських рішень. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 7-8 балів – завдання виконані повністю, без допомоги викладача, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 5-6 Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю. В ході виконання завдання застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел. Має фрагментарні навички роботи з підручником, науковими джерелами. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його, але непослідовний у своїх висновках. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати,

	відстояти власну. – 3-4 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач віддає перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. - 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті *Комунікативний менеджмент* є екзамен, на його складання надається 40 балів. Екзаменаційний білет включає 1 теоретичне питання (10 балів), практичне завдання (10 балів) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	**Якісна шкала**	**Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання**	**За 40 бальною шкалою**
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	9-10	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити	добре	6-7	30-32

висновки, виправляти допущені помилки.			
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького http://surl.li/lgwzd

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії http://eprints.mdpu.org.ua та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна

1. Бурмака Т.М., Великих К.О. Комунікативний менеджмент : конспект лекцій (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент). – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019.
2. Васильченко М.І., Гришко В.В. Комунікативний менеджмент: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 208 с.
3. Ващенко І. В., Кляп М. І. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. К. : Знання, 2013. 407 с.
4. Жигайло Н. Комунікативний менеджмент: Навч. посіб. Львів.: ЛНУ, 2012. 368 с.
5. Олійник Н. Ю. Комунікативний менеджмент: навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 073 Менеджмент. Кам'янецьПодільський, 2020. 112 с.
6. Приймак Н.С. Комунікативний менеджмент [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2019. 45 с.

Допоміжна

7. Байдулін О. В. Формування іміджу підприємства. Менеджмент і адміністрування: тенденції розвитку. - К. : ДП "Видавничий дім «Персонал», 2014. С.14-16.
8. Бізнес-комунікації: навчально-методичний комплекс: навч. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 075 «Маркетинг», освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / Укладач: Л.М. Шульгіна.Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 151 с.
9. Бергерська О.В. Особливості інтернет-комунікації URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/257026.pdf
10. Вежель Л. М. Основи зв'язків із громадськістю : навч. посіб. - К. : Київський університет, 2011. 123 с.
11. Друкер П. Як забезпечити успіх в бізнесі: Новаторство і підприємництво / Пер. з англ. В.С. Гуля. К.: Україна, 1994.
12. Етика ділового спілкування : навч. посіб./ [За ред. Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук]. К. : ЦУЛ, 2017. 344 с.
13. Івашова Н.В., Сагер Л.Ю., Мельник Ю.М. Аналіз основних недоліків сайтів, як інструменту комунікацій промислових підприємств. *Ефективна економіка.* 2017.12.
14. Комунікативний менеджмент. Методичні рекомендації для студентів усіх форм навчання освітнього рівня (ОР) «Бакалавр» за спеціальностями 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування». Біла Церква, 2019. 73 с.
15. Стоян Т. А. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена: навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2004. 232 с.

16. Хміль Ф. І. Ділове спілкування: навч. посіб. Київ :Академвидав, 2004. 278 с.

Електронні ресурси:

1. Про електронні комунікації. Закон України № 1089-IX від 16.12.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1089-20
2. Про інформацію. Закон України № № 2657-XII від 02.10.1992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text
3. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах. Закон України № 80/94-ВР від 05.07.1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text
4. Про медіа. Закон України № 2849-IX від 13.12.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2849-20
5. Про рекламу. Закон України № 270/96-ВР від 03.07.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text
6. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/722/2019
7. Стратегія Міністерства культури та інформаційної політики України з розвитку медіаграмотності на період до 2026 року. URL: https://filter.mkip.gov.ua/wp-content/uploads/2024/06/the-strategy-of-the-ministry-of-culture-and-information-policy-of-ukraine-for-media-literacy-development-until-2026.pdf

Повний список основної і додаткової літератури можна отримати у викладача або на сторінці дистанційної освіти https://v.gd/Wxvnwy

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії http://eprints.mdpu.org.ua та у вільному доступі у мережі Інтернет:

1. Захарова Н.Ю., Осипенко С.О. Трансформація бізнес-комунікацій в системі менеджменту сучасного підприємства. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки).* №1(50). 2024. С.77-83. https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/view/681/651. DOI: https://doi.org/10.32782/2519-884X-2024-50-9
2. Захарова Н.Ю. Особливості сучасного менеджменту персоналу підприємств. Теорія і практика розбудови екосистеми соціальної сфери в умовах повоєнного відродження України [Електронний ресурс]: зб. тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 17–18 квітня 2024 р.). Київ: КНЕУ, 2024. С. 126-129.
3. Захарова Н.Ю., Маніло А.О. Корпоративна відповідальність бізнесу як один з пріоритетів розвитку підприємств в Україні /Тези Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених "Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції", 7 листопада 2019 року. – Житомир: «Житомирська політехніка», 2019. –С. 170.